

Det havde været mit Haab, at vi ved denne tredje Behandling skulde naa et Skridt henimod et virkeligt Resultat, saa at vi bragte op til Landstinget et Forslag, der indeholdt Bestemmelser om den Forholdstalsvalgmaade til Folketinget, som vi anse for at være det eneste retfærdige, og saaledes, at der kunde være Mulighed for, at Forslaget vendte tilbage fra Landstinget i en Skikkelse, der kunde accepteres af os. I saa Fald vilde den Gruppe, jeg tilhører, med større Tilfredshed have imødeset de eventuelt forestaaende Valg, fordi disse Valg da mulig vilde være blevne et Gennemgangsled til en Forandring af Grundloven med en endelig Gennemførelse af Forholdstalsvalgmaaden til Folketinget. Imidlertid skønner jeg nu, at vi ere naaede saa nær op mod Valget, at de Slagskygger, som Valgstemningen kaster foran sig, ville tilintetgøre Muligheden for et frugtbart Samarbejde i denne Sag, som i saa mange andre. Under disse Omstændigheder have vi ment det rigtig at indskrænke os til at foreslaa en ny Affattelse af § 32, ifølge hvilken Forholdstalsvalgmaaden til Folketinget fastslaas.

Med Hensyn til de Ændringer, der ere stilledes af Delegationen, skal jeg sige, at min Gruppe ikke kan give dem sin Tilslutning. Thi vel indeholder § 32 i denne Affattelse et Fremskridt derved, at der aabnes en Mulighed for at indføre Forholdstalsvalgmaaden til Folketinget ved Valgloven alene. Men dels forekommer denne Indrømmelse os at være for lille, og dels har Delegationen i sit Valgkredsforslag helt bygget paa Valg i Enmandskredse med Omvalg, saa at Indførelse af Forholdstalsvalg til Folketinget er blevet skudt ud i en uvis Fremtid. Vi kunne derfor ikke tage dette lille Tilbud i § 32 helt alvorligt.

Angaaende Lovforslaget og de Ændringer, der ere knyttede dertil fra det radikale Partis Side, skal jeg sige, at det ligger i Sagens Natur, at vi ikke kunne give Ændringer, der blandt andet tilsigte en radikal Forandring af Landstingets Sættelse, vor Stemme. Jeg kan i saa Henseende nøjes med at henvise til de Udtalelser om denne Sag, som jeg tilod mig at fremsætte ved første og anden Behandling af Lovforslaget.

V. H. O. Madsen: Jeg har bedt om Ordet for at gøre et Par Bemærkninger i Anledning af en Udtalelse af det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Hammerich) ved anden Behandling af det

foreliggende Forslag: Jeg hørte dem desværre ikke den Gang og er først bleven bekendt med dem ved at læse Rigsdagstidenden. Jeg skal med den højterede Formands Tilladelse oplæse, hvad det drejer sig om. Det ærede Medlem udtalte: „Han“ — det er mig, det ærede Medlem sigter til — „gjorde nogle Indvendinger mod vort Forslag og fremhævede som en Fordel ved sit eget, at det kunde gennemføres uden en Grundlovsændring. Hvis det virkelig var Tilfældet, vilde det være en saa betydelig Fordel ved dette Forslag, at jeg ganske sikkert havde stemt for det og søgt det gennemført. Men jeg kan ikke tænke mig, at hans Forslag kan forliges med Grundloven, som dog har den Bestemmelse, at der vælges een Kandidat i hver af Landets Kredse, og det kan ikke forliges med en Løsning, hvor der netop efter det Eksempel, det ærede Medlem har opstillet, kan blive valgt flere Kandidater, baade 2 og 3 i en enkelt Kreds. Det Tilfælde i hans Eksempel, som jeg forleden berørte, nemlig Udfaldet af Valget i Mariager, vilde jo saaledes føre til, at paa een Gang ville en Delegationsmand og en Højremand være valgte. Der maatte da samtidig blive een Kreds uden Repræsentant“.

Det er mig ganske uforstaaeligt, at det ærede Medlem har kunnet komme til denne Opfattelse af mit Forslag, uagtet jeg har tilladt mig at give ham en Pjece, hvori jeg tydelig har udviklet min Tanke, og uagtet der i den til alle Medlemmer omdelte Tryksag „Forholdstalsvalg i Enmandskredse“ udtrykkelig staar: „Stilles der derimod den Fordring, at hver Folketingskreds skal repræsenteres netop ved 1 Folketingsmand, og at hver Folketingsmand netop skal være Repræsentant for 1 Kreds, idet der er lige saa mange Folketingsmænd som Rigsdagskredse, saa maa Folketingsmændene udtages paa en bestemt Maade“. Og naar man dertil føjer, at der udtrykkelig er gjort opmærksom paa med skraatstillede Cifre for hver enkelt Kreds, hvilken enkelt Kandidat der efter mit Forslag vilde blive valgt, er det mig uforstaaeligt, hvorledes den ærede Folketingsmand har kunnet gøre sig skyldig i sin Misforstaaelse.

Da jeg har Ordet skal jeg pege paa en anden Bemærkning af det ærede Medlem, der ogsaa har forbavset mig: Det ærede Medlem sagde i det samme Foredrag: Saa indvendte det ærede Medlem mod mit Forslag, at det krævede Suppleringskandidater i samme Antal, som der var Kredse, thi man kunde jo godt tænke sig, at der kun var to Partier i Landet,